

คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู ในสังกัดสำนักงานเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร

ศิรินันท์ บุญเรือง^{1*} และภาวิดา ธาราศรีสุทธิ¹

¹ภาควิชาการบริหารการศึกษาและอุดมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง
* siri.ning1991@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครูในสังกัดสำนักงานเขตสายไหม กรุงเทพมหานครและเปรียบเทียบคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครูในสังกัดสำนักงานเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร โดยจำแนกตามวุฒิการศึกษาและประสบการณ์ในการทำงาน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ ครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร จากการเปิดตารางของเคชีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan) ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง 140 คน แล้วใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) มาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิจัยคือ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติทดสอบค่าที (t - test) และการทดสอบความแปรปรวนทางเดียว (One -way ANOVA) ผลการวิจัยพบว่า 1) ครูมีการรับรู้ต่อคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 2) ครูที่มีวุฒิการศึกษาต่างกันมีการรับรู้ต่อคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมและ รายด้านไม่แตกต่างกัน 3) ครูมีประสบการณ์ในการทำงานต่างกันมีการรับรู้ต่อคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ: คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ผู้บริหารสถานศึกษา คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา

Desirable Characteristics of School Administrators as Perceived by Teachers of the Saimai District, Bangkok Metropolis

Sirinan Boonrueang^{1*} and Pavidha Tharasrisutti¹

¹ Department of Education and Higher Education Administration Faculty of Education
Ramkhamhaeng University
* siri.ning1991@gmail.com

Abstract

The purpose of this research was to study Desirable Characteristics of School Administrators as Perceived by Teachers of the Saimai District, Bangkok Metropolis and compare the desirable characteristics of school administrators as perceived by teachers under the Saimai District,

Bangkok classified by education and work experience. The sample group used in this research consisted of 140 teachers working in schools under the Saimai District, Bangkok, from Krejcie and Morgan's opening table, derived by stratified random sampling technique. The research instruments used in this study were 5 scale questionnaires. The statistics used in this study were frequency, percentage, means, standard deviation, t-test and One-way ANOVA. The results of the research were as follows: 1) Teachers are recognizing the desirable characteristics of school administrators under the Saimai District, Bangkok. In overall and in each level at a high level. 2) Teachers who have the different education levels are recognizing of the desirable characteristics of school administrators under the Saimai District, Bangkok. In overall and in each level is not different. 3) Teachers who have the different experience are recognizing of the desirable characteristics of school administrators under the Saimai District, Bangkok. In overall and in each level is not different.

Keywords: Desirable Characteristics , The School Administrators , Desirable Characteristics of School Administrators

1. บทนำ

องค์กรทุกองค์กร โดยเฉพาะในสถานศึกษาที่จะประสบผลสำเร็จได้อย่างสมบูรณ์แบบตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ได้นั้น บุคลากรหรือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง นอกจากจะต้องมีความรู้ความสามารถตรงตามบทบาทหน้าที่แล้ว จำเป็นอย่างยิ่งที่บุคคลเหล่านี้จะต้องมีคุณลักษณะที่ดีที่พึงประสงค์อันเปรียบเสมือนเครื่องหมายประจำตัวของแต่ละบุคคล เพื่อช่วยผลักดันให้องค์กรประสบผลสำเร็จโดยแท้จริง เพราะคุณลักษณะอันพึงประสงค์นั้นถือเป็นลักษณะที่ต้องการให้มี ให้เกิดขึ้น และเป็นลักษณะที่ยอมรับของสังคม อันเป็นลักษณะที่สังคมต้องการ ทั้งที่เป็นรูปธรรม ไม่ว่าจะเป็นด้าน บุคลิกภาพ การปฏิบัติ และทั้งที่เป็นนามธรรม ไม่ว่าจะเป็น ด้านคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม จิตสำนึก ซึ่งสิ่งเหล่านี้ล้วนถือเป็นหัวใจที่นำพาให้องค์กรประสบผลสำเร็จ และส่งผลให้องค์กรมีความสมบูรณ์แบบทั้งด้านการพัฒนางาน และการพัฒนาคน

สถานศึกษาหรือโรงเรียนถือเป็นองค์กรสำคัญในการพัฒนาคนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกายและจิตใจ ฉะนั้นสถานศึกษาจึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องมีบุคลากรที่ดีโดยเฉพาะผู้บริหารสถานศึกษาซึ่งถือว่าเป็นผู้นำหรือหัวหน้าในสถานศึกษา ย่อมมีบทบาทหน้าที่อันเป็นผลต่อความสำเร็จหรือต่อประสิทธิภาพของสถานศึกษา จึงจำเป็นอย่างยิ่งจะต้องมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อเป็นทั้งแบบอย่างทั้งในการปฏิบัติตนและการดำเนินชีวิตให้ผู้เรียนและผู้ใต้บังคับบัญชาได้ยึดปฏิบัติตาม เพราะถึงแม้ว่างานทุกงานในสถานศึกษาจะสำเร็จลุล่วงตามเป้าหมายแล้วก็ตาม แต่ถ้าหากผู้บริหารไม่มีคุณลักษณะที่ดีที่พึงประสงค์ควบคู่ไปด้วย งานนั้นอาจไม่มีประสิทธิภาพหรือไม่สมบูรณ์แบบ และในทางตรงกันข้าม ถึงแม้ว่าในบางครั้งการบริหารและจัดการสถานศึกษาจะไม่เรียบร้อยอยู่บ้าง แต่ผลลัพธ์ของการดำเนินงานก็อาจมีประสิทธิภาพสูงได้เช่นกัน หากผู้บริหารสถานศึกษามีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่ดี เพราะคุณลักษณะอันพึงประสงค์ถือเป็นตัวกำหนดการกระทำและการประพฤติปฏิบัติตน การบริหารงานใด ๆ ย่อมมีจุดมุ่งหมายสำคัญเพื่อให้งานบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ อย่างมีประสิทธิภาพ จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องผู้บริหารที่มีความรู้ความสามารถ มีบุคลิกภาพที่ดี มีคุณธรรมจริยธรรม มนุษย์สัมพันธ์ ความเป็นผู้นำ ซึ่งเป็นลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ร่วมงานอย่างมาก คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา ย่อมมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับปริมาณคุณภาพและประสิทธิภาพของการปฏิบัติงานในหน่วยงานนั้น ๆ (ภุวิศา ชูชัยฤกษ์. 2556 หน้า 35) อีกทั้งคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษามีความสำคัญ เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษาต้องเป็น ที่มีความรู้ มีวิสัยทัศน์กว้างไกล มีภาวะผู้นำ โดยเฉพาะอย่างยิ่งต้องเป็นผู้นำทางวิชาการ มีความเป็นประชาธิปไตย มีมนุษยสัมพันธ์กับทุกคน เป็นนักประสานงานที่ดี บริหารงานแบบมีส่วนร่วม มีความรู้เรื่องเทคโนโลยีสารสนเทศ และครองตนดี มีความโปร่งใส จึงจะสามารถนำพาสถานศึกษาไปสู่เป้าหมายเป็นที่ยอมรับและศรัทธาของผู้อื่น (จารุณี ดวงแก้ว. 2554 หน้า 26)

อย่างไรก็ตามในปัจจุบันพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาหลายแห่งกำลังประสบปัญหาในการบริหารจัดการในสถานศึกษา ไม่ว่าจะเป็นปัญหาด้านทรัพยากรหรือวัสดุอุปกรณ์ไม่เพียงพอต่อการจัดการศึกษา ด้านการบริหารจัดการระบบในสถานศึกษา ไม่มีแบบแผนที่ชัดเจนในการปฏิบัติงาน และสิ่งที่สำคัญที่สุดของปัญหาที่ประสบคือการบริหารคน ซึ่งผู้บริหารหลีกเลี่ยงความขัดแย้งในการอยู่ร่วมกันในสถานศึกษาไม่ได้อย่างแน่นอน เพราะบุคลากรในสถานศึกษาล้วนมาจากสภาพแวดล้อมและการศึกษาที่แตกต่างกัน ถ้าหากผู้บริหารซึ่งเป็นผู้นำในสถานศึกษาไม่มีความสามารถเอาชนะใจผู้ใต้บังคับบัญชา หรือผู้บริหารสถานศึกษาและผู้ใต้บังคับบัญชาไม่ลงรอยกัน ก็ย่อมเกิดอุปสรรคและปัญหาในการปฏิบัติงาน อีกทั้งอาจส่งผลให้ความเจริญก้าวหน้าของสถานศึกษาไม่เป็นไปตามความมุ่งหวัง ปัญหาดังกล่าวล้วนเกิดจากผู้บริหารสถานศึกษาขาดความรู้ความสามารถในด้านการบริหารจัดการ ขาดมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับบุคคลอื่น และมีการพัฒนาด้านภาวะผู้นำที่ไม่เพียงพอ ซึ่งปัญหาเหล่านี้ล้วนเป็นปัญหาที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารทั้งสิ้น หากผู้บริหารสถานศึกษาท่านใดมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในเรื่องใดเรื่องหนึ่งไม่เพียงพอ ก็ย่อมส่งผลให้การบริหารจัดการสถานศึกษาไม่เป็นไปตามที่ตั้งเป้าหมายไว้ ก่อให้เกิดความขัดแย้งในสถานศึกษา ผู้ใต้บังคับบัญชาไม่ให้การเคารพนับถือ ไร้ประชาธิปไตยในองค์กร บุคลากรขาดความสามัคคี การปฏิบัติงานไม่เป็นระบบระเบียบ ย่อมส่งผลให้สถานศึกษาไร้ประสิทธิภาพและไม่บรรลุเป้าหมาย ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารตามการรับรู้ของครู ในสังกัดสำนักงานเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร เพื่อนำข้อมูลไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในการบริหารงานและปฏิบัติตนได้อย่างถูกต้องเหมาะสมตามบทบาทของตนเอง อีกทั้งยังใช้เป็นแนวทางสำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการกำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์เพื่อคัดเลือกแต่งตั้งให้บุคคลดำรงตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษาต่อไป

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู ในสังกัดสำนักงานเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร

2.2 เพื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู ในสังกัดสำนักงานเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร จำแนกตามวุฒิการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน

3. วิธีดำเนินการวิจัย

3.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2562 จำนวน 224 คน

3.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ ครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร จำนวน 140 คน โดยการกำหนดกลุ่มตัวอย่างที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 จากการเปิดตารางของ Krejcie,R.V. and Morgan , D.W. (1970). และเมื่อได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างแล้วใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) ตามจำนวนครูในโรงเรียน ได้ผลดังนี้

ตาราง 1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามสถานศึกษา

สถานศึกษา	ประชากร (คน)	กลุ่มตัวอย่าง (คน)
1. โรงเรียนฤทธิยะวรรณาลัย	90	56
2. โรงเรียนวัดเกาะสุวรรณาราม	32	20
3. โรงเรียนวัดราษฎร์นิยมธรรม	10	6
4. โรงเรียนวัดหนองใหญ่	40	25
5. โรงเรียนสายไหม	52	33
รวม	224	140

3.3. เครื่องมือและการหาคุณภาพเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ตั้งแต่ .60 - 1.00 และค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ .97 โดยแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามสถานภาพส่วนบุคคล มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) ได้แก่ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู ในสังกัดสำนักงานเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร ลักษณะเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scales) 5 ระดับ มีทั้งหมด 5 ด้าน ด้านละ 10 ข้อ รวมจำนวน 50 ข้อ

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู ในสังกัดสำนักงานเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยเก็บและรวบรวมข้อมูลเป็นขั้นตอนดังต่อไปนี้

3.4.1 ดำเนินการขอหนังสือขออนุญาตแจกแบบสอบถามและเก็บข้อมูลจากผู้อำนวยการบัณฑิตศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

3.4.2 นำหนังสือขออนุญาตแจกแบบสอบถามและเก็บข้อมูล เสนอผู้อำนวยการสถานศึกษา โรงเรียนในสำนักงานเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร เพื่อขอเข้าเก็บข้อมูล

3.4.3 ดำเนินการจัดส่งแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง จำนวน 140 ฉบับ พร้อมนัดหมายเวลาในการเก็บแบบสอบถามและติดตามเก็บแบบสอบถามด้วยตนเอง โดยผู้วิจัยเก็บรวบรวมแบบสอบถามกลับมาได้จำนวน 140 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 ของแบบสอบถามทั้งหมด ทำการตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของแบบสอบถามแล้วนำไปวิเคราะห์ข้อมูล

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปในการวิเคราะห์ข้อมูลโดยดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

3.5.1 การหาค่าการรับรู้ของครูที่มีต่อคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร โดยใช้ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)

3.5.2 เปรียบเทียบการรับรู้ของครูที่มีต่อคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร เมื่อเปรียบเทียบวุฒิการศึกษาใช้สถิติค่าที (t - test) แต่ถ้าเปรียบเทียบประสบการณ์ในการทำงานใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA)

4. ผลการวิจัย

ตาราง 2 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของการรับรู้ของครูที่มีต่อคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร ในภาพรวมและรายด้าน

คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา	\bar{X}	SD	ระดับ
1. ด้านบุคลิกภาพ	4.19	0.50	มาก
2. ด้านความรู้ความสามารถ	4.10	0.61	มาก
3. ด้านความเป็นผู้นำ	4.13	0.57	มาก
4. ด้านมนุษยสัมพันธ์	4.20	0.56	มาก
5. ด้านคุณธรรมจริยธรรม	4.29	0.58	มาก
รวม	4.18	0.52	มาก

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล จากตาราง 2 พบว่า ครูมีการรับรู้ต่อคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับ มาก ($\bar{X} = 4.18$, $SD = 0.52$) และเมื่อพิจารณา รายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุดทั้ง 5 ด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ได้แก่ ด้านคุณธรรมจริยธรรม ($\bar{X} = 4.29$, $SD = 0.58$) ด้านมนุษยสัมพันธ์ ($\bar{X} = 4.20$, $SD = 0.56$) และด้านบุคลิกภาพ ($\bar{X} = 4.19$, $SD = 0.50$)

ตาราง 3 การเปรียบเทียบการรับรู้ของครูที่มีต่อคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร จำแนกตามวุฒิการศึกษา โดยภาพรวมและรายด้าน

คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหาร สถานศึกษา	ปริญญาตรี		สูงกว่าปริญญาตรี		t	p
	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD		
1. ด้านบุคลิกภาพ	4.19	0.54	4.18	0.43	0.76	.940
2. ด้านความรู้ความสามารถ	4.16	0.63	4.00	0.56	1.46	.148
3. ด้านความเป็นผู้นำ	4.20	0.60	4.03	0.52	1.73	.086
4. ด้านมนุษยสัมพันธ์	4.26	0.60	4.10	0.50	1.61	.109
5. ด้านคุณธรรมจริยธรรม	4.30	0.63	4.26	0.50	0.50	.614
รวม	4.22	0.56	4.12	0.46	1.19	.236

จากตาราง 3 ผลการวิเคราะห์ พบว่า ครูที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีการรับรู้ต่อคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมและรายด้านทุกด้านไม่แตกต่างกัน

ตาราง 4 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของค่าเฉลี่ยการรับรู้ของครูที่มีต่อคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงานโดยภาพรวมและรายด้าน

คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ของผู้บริหารสถานศึกษา	แหล่งความแปรปรวน					
		df	SS	MS	F	P
1. ด้านบุคลิกภาพ	ระหว่างกลุ่ม	2	.031	.016	.062	.940
	ภายในกลุ่ม	137	34.358	.251		
	รวม	139	34.389			
2. ด้านความรู้ความสามารถ	ระหว่างกลุ่ม	2	.780	.390	1.052	.352
	ภายในกลุ่ม	137	50.807	.371		
	รวม	139	51.586			
3. ด้านความเป็นผู้นำ	ระหว่างกลุ่ม	2	.232	.116	.349	.706
	ภายในกลุ่ม	137	45.606	.320		
	รวม	139	45.383			
4. ด้านมนุษยสัมพันธ์	ระหว่างกลุ่ม	2	.285	.142	.445	.642
	ภายในกลุ่ม	137	43.794	.320		
	รวม	139	44.079			
5. ด้านคุณธรรมจริยธรรม	ระหว่างกลุ่ม	2	.067	.034	.099	.906
	ภายในกลุ่ม	137	46.524	.340		
	รวม	139	46.591			
รวม			.047	.023	.085	.919

* $p < .05$

จากตาราง 4 ผลการวิเคราะห์ พบว่า ครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีการรับรู้ต่อคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมและรายด้านทุกด้าน ไม่แตกต่างกัน

5. สรุปผลการวิจัย

5.1 ครูมีการรับรู้ต่อคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

5.2 ครูที่มีวุฒิการศึกษาต่างกันมีการรับรู้ต่อคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

5.3 ครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกันมีการรับรู้ต่อคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

6. อภิปรายผลการวิจัย

6.1 ครูมีการรับรู้ต่อคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับ มาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้นำที่มีบทบาทสำคัญต่อความสำเร็จและความล้มเหลวของการจัดการศึกษา เป็นผู้ที่มีการพัฒนาตนเองเพื่อเข้าสู่การเป็นนักบริหารการศึกษาที่แท้จริง ทำหน้าที่บริหารโดยมีหลักวิชาการมาประยุกต์กับความสามารถ ทักษะและประสบการณ์ในการวางแผนและกำหนดหลักสูตร นโยบาย มีการใช้ยุทธศาสตร์ไปกับยุทธศาสตร์ เพื่อนำองค์ความรู้ไปพัฒนาด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ซึ่งเป็นคุณสมบัติของผู้บริหารตามจรรยาบรรณวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษา ที่บ่งบอกถึงลักษณะประจำตัวของบุคคล เป็นเครื่องหมายบ่งชี้ถึงคุณภาพ ประกอบด้วย คุณสมบัติส่วนตัว บุคลิกภาพ เป็นพฤติกรรมที่แสดงออกถึงศักยภาพทางการบริหารของแต่ละบุคคลที่แสดงออกมา สามารถทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในด้านที่ดี เป็นที่ยอมรับแก่บุคคลอื่น ๆ แล้เป็นลักษณะที่ก่อให้เกิดมนุษยสัมพันธ์ที่ดีที่พึงปฏิบัติ ที่ครูมีความคาดหวังหรือต้องการให้เป็นไป เพื่อกระตุ้นให้ผู้ใต้บังคับบัญชาให้ความร่วมมือร่วมใจในการปฏิบัติงาน เกิดความเคารพศรัทธาพร้อมที่จะร่วมปฏิบัติงานด้วยความเต็มใจเต็มความสามารถ จนงานสำเร็จตามภารกิจตามวัตถุประสงค์ สอดคล้องกับศิริยาภรณ์ ชมทอง (2559 , หน้า 64) ได้ศึกษาความพึงพอใจของครูต่อคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาเขตคุณภาพการศึกษาที่ 14 อำเภอแปลงยาว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 พบว่า ครูมีความพึงพอใจ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยให้เหตุผลว่า ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถ ทักษะวิธีการในการบริหารงานอย่างเป็นระบบ มีหลักเกณฑ์โดยปฏิบัติตามกฎระเบียบเพื่อให้มีความโปร่งใสตรวจสอบได้ ประพฤติตนเหมาะสมกับการเป็นผู้บังคับบัญชา จนทำให้ทุกฝ่ายในสถานศึกษาเกิดความพึงพอใจ ในการบริหารงานของผู้บริหารซึ่งจะนำมาสู่การให้ความร่วมมือในการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพและบรรลุเป้าหมายขององค์กรและสอดคล้องกับ ศุภมาส วิสีชนาม (2560 , หน้า 75) ได้ศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยให้เหตุผลว่า การบริหารงานให้บรรลุวัตถุประสงค์จำเป็นต้องอาศัยผู้บริหารที่มีความรู้ความสามารถ ทักษะ ประสบการณ์ ในการบริหารงานและการจัดการศึกษาที่เหมาะสม อีกทั้งผู้บริหารก็ได้มีการเตรียมความพร้อมและพัฒนาตนเองก่อนที่จะมาเป็นผู้บริหารตามมาตรฐานกำหนดตำแหน่งของกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ทำให้คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามีความเหมาะสมไม่ว่าจะเป็นความสามารถทางสติปัญญา ความเป็นผู้มีประสิทธิภาพ ความรับผิดชอบ ความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่นในสังคม และเป็นผู้มีความเป็นผู้นำ ซึ่งคุณลักษณะของผู้บริหารเหล่านี้ย่อมมีความสำคัญต่อการบริหารสถานศึกษา และสอดคล้องกับณัฐชนันท์ ธนพิริยะ (2559 , หน้า 65) ได้ศึกษาคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยให้เหตุผลว่า ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีคุณสมบัติหรือพฤติกรรมในการปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างสมบูรณ์ มีความสามารถรอบรู้เชี่ยวชาญในหน้าที่ มีความสามารถในการปกครองผู้ใต้บังคับบัญชา มีภาวะผู้นำหรือความสามารถในการ

ใช้คนให้ร่วมมือกันทำงาน ผู้บริหารที่มีความสามารถในด้านมนุษยสัมพันธ์จัดเป็นผู้บริหารที่เก่งคน รวมถึงเป็นผู้มีวิสัยทัศน์ และสามารถคิดวางแผน กำหนดยุทธศาสตร์และวิเคราะห์สถานการณ์ต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้น เพื่อนำพองค์กรไปสู่ความสำเร็จ

6.2 ผลการเปรียบเทียบการรับรู้ของครูที่มีต่อคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร จำแนกตามวุฒิการศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน อาจเป็นเพราะว่าวุฒิการศึกษาไม่ใช่ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการรับรู้คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา เพราะผู้บริหารส่วนใหญ่ให้การสนับสนุน ดูแลเอาใจใส่ครูในสถานศึกษา ส่งเสริมให้ครูมีการพัฒนาตนเองและการปฏิบัติงานอยู่เสมอ จึงส่งผลให้ครูที่มีวุฒิการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นและการรับรู้ต่อคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับเบกพันธ์ ลาเลิศ (2559 , หน้า 86) ได้ศึกษาความคิดเห็นของครูผู้สอนต่อคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มเครือข่าย 7 อำเภอปทุมราชวงศา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำนาจเจริญ จำแนกตามวุฒิการศึกษาพบว่าโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน โดยให้เหตุผลว่า วุฒิการศึกษาไม่เป็นปัจจัยที่มีผลต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาและสอดคล้องกับเพียงหทัย แก้วดวงงาม (2559 , หน้า 98) ได้ศึกษาคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จำแนกตามวุฒิการศึกษาพบว่าโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน โดยให้เหตุผลว่าผู้บริหารสถานศึกษาส่วนใหญ่มีการดูแลเอาใจใส่ครูในสถานศึกษา ส่งเสริมให้ครูได้พัฒนาตนเองให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง พัฒนาศักยภาพครู เช่น ให้การศึกษาต่อ การศึกษาดูงานและการฝึกอบรม รวมทั้งกระตุ้นให้ครูใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีในกิจกรรมการเรียนการสอน ส่งผลให้ความคิดเห็นของครูที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีและสูงกว่าระดับปริญญาตรีไม่แตกต่างกัน

6.3 ผลการเปรียบเทียบการรับรู้ของครูที่มีต่อคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน อาจเป็นเพราะว่า ครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน ได้มีโอกาสปฏิบัติงานร่วมกับผู้บริหารคนเดียวกันที่มีวิธีการบริหารจัดการกับครูทุกคนในลักษณะคล้ายกัน เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษาได้รับประสบการณ์และโอกาสในการพัฒนาทักษะความรู้ในการปฏิบัติงานที่ดี ได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้รับฟังความคิดเห็นซึ่งกันและกัน อีกทั้งผู้บริหารมีการพัฒนาตนเองอยู่เสมอและสนับสนุนให้ผู้ใต้บังคับบัญชาได้แสวงหาความรู้ เปิดโอกาสให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน เป็นที่เคารพศรัทธาต่อผู้ใต้บังคับบัญชา จึงทำให้ครูผู้สอนไม่ว่าจะมีประสบการณ์ในการทำงานมาก หรือมีประสบการณ์ในการทำงานน้อย ย่อมมีการรับรู้และมีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับศุภมาส วิสัณนาม (2560 , หน้า 77) ได้ศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน โดยให้เหตุผลว่าในปัจจุบันผู้บริหารสถานศึกษาได้บริหารงานโดยกำหนดแผนงานและโครงการใหม่ ๆ อยู่เสมอ มีวิสัยทัศน์ในการบริหาร ผู้บริหารมีการพัฒนาตนเอง สนับสนุนให้ผู้ใต้บังคับบัญชาได้แสวงหาความรู้วิทยาการใหม่ๆ ทันต่อความก้าวหน้าทางวิชาการและเทคโนโลยี เน้นการบริหารแบบมีส่วนร่วม รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น และให้ความเป็นกันเอง เปิดโอกาสให้ทุกคนร่วมกันแก้ไขปัญหา เคารพนับถือให้เกียรติซึ่งกันและกัน ทำงานด้วยความจริงใจ สร้างขวัญกำลังใจและให้การยอมรับผู้ใต้บังคับบัญชาอย่างมีเหตุผล เป็นที่เคารพรักของผู้ใต้บังคับบัญชา จึงทำให้ครูผู้สอนไม่ว่าจะมีประสบการณ์มากหรือประสบการณ์น้อย มีทัศนคติต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาไม่แตกต่างกันและสอดคล้องกับพนิดา โสตสงค์ (2560 , หน้า 88) ได้ศึกษาคุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพตามความคิดเห็นของครู สหวิทยาเขตระยองเขต 2 สำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน โดยให้เหตุผลว่า อาจเนื่องมาจากผู้บริหารสถานศึกษาได้เข้าร่วมโครงการและได้รับประสบการณ์ โอกาสในการพัฒนา ทักษะความรู้ แนวทางในการปฏิบัติงานที่ดี แลกเปลี่ยนเรียนรู้ความรู้ รับฟังความคิดเห็นในการปฏิบัติหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล จากการได้เข้าร่วมโครงการอย่างต่อเนื่อง จึงทำให้ข้าราชการครูผู้มีประสบการณ์ที่ต่างกัน มีความคิดเห็นว่าคุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพไม่แตกต่างกัน

7. ข้อเสนอแนะ

7.1 ข้อเสนอแนะเพื่อการนำไปใช้

- 7.1.1 ผู้บริหารควรมีการวางตัวตามสถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม
- 7.1.2 ผู้บริหารตระหนักถึงการวางคนให้ถูกต้องเหมาะสมตามความรู้และความสามารถของบุคคลนั้น ๆ
- 7.1.3 ผู้บริหารควรมีความสามารถในการใช้จิตวิทยาเพื่อโน้มน้าวใจผู้ใต้บังคับบัญชาให้ปฏิบัติงานด้วยความเต็มใจ
- 7.1.4 ผู้บริหารต้องคำนึงถึงความสำคัญและให้เกียรติผู้ร่วมงาน
- 7.1.5 ผู้บริหารที่ดีควรเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ของตนเอง และมีความเสียสละต่อเพื่อนร่วมงาน

7.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

- 7.2.1 ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร
- 7.2.2 ควรศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร

8. เอกสารอ้างอิง

- จารุณี ดวงแก้ว. (2554). คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาตามหลักเกณฑ์ของคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3.ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา , มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- ณัฐชนันท์ ธนพประยูร. (2559). คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรีเขต 1. งานนิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา , มหาวิทยาลัยบูรพา.
- พนิดา โสตสงศ์. (2560). คุณลักษณะของผู้บริหารมีอาชีพตามความคิดเห็นของครูสหวิทยาเขตระยอง 2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- เพียงหยั ก้าวดวงงาม. (2559). คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา , มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์.
- ภูวิศา ชูธัญญะ. (2556). คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนในเครือข่ายกรู๊ป สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน .วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต , มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ศิริยาภรณ์ ชมทอง. (2559). ความพึงพอใจของครูต่อคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาเขตคุณภาพการศึกษาที่ 14 อำเภอแปลงยาว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2. งานนิพนธ์ศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา , มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ศุภมาส วิสขนาม. (2560). คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา , มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- เอกพันธ์ ลาเลิศ. (2559). การศึกษาความคิดเห็นของครูผู้สอนต่อคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา ในกลุ่มโรงเรียนเครือข่าย 7 อำเภอปทุมราชวงศา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำนาจเจริญ. สารนิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา , มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ.
- Krejcie, R. V. & Morgan, D. W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. Educational and Psychological Measurement, 30(3), pp. 607-610.